

УДК 811.161.2'27-042.2(477.62)

СОЦІОЛІНГВІСТИЧНИЙ ПОРТРЕТ МІСТ АМВРОСІЇВКИ І ЄНАКІЄВОГО: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Ірина Кудрейко

*Донецький національний університет
вул. Університетська, 24, м. Донецьк, 83001, Україна
kudreyko@mail.ru*

На прикладі міст Амвросіївки та Єнакієвого розглянуто мовну ситуацію у Східній Україні. Виокремлено структурні елементи у змісті поняття «соціолінгвістичний портрет», за цими ознаками порівнюються два міста. За результатами переписів 1923, 1939, 1989, 2001 рр. та проведеним анкетуванням серед учнів шкіл і членів трудових колективів зроблено висновок, що українська мова серед україномовного і не україномовного населення стає престижнішою. На функції української мови впливає відсутність україномовних ЗМІ на території Амвросіївки та Єнакієвого.

Ключові слова: соціолінгвістичний портрет міста, Амвросіївка, Єнакієве, національний склад населення, мовна ситуація.

Останнім часом істотно активізувалися соціолінгвістичні дослідження, пов'язані з функціональними виявами мов, мовною ситуацією в різних регіонах України, необхідні для створення оптимальної моделі державної мовної політики. Стаття продовжує студії, пов'язані з вивченням мовної ситуації в містах Сходу України.

Мета статті – розкрити регіональні особливості вибору мов (української або російської) мешканцями міст. Для цього окреслимо структурні елементи у змісті поняття «соціолінгвістичний портрет» та порівняємо соціолінгвістичний портрет Амвросіївки і Єнакієвого. Виконанню цих завдань підпорядковуємо методику опису проблеми.

Донеччина є промисловим регіоном, на території якого комунікативні потреби населення тривалий час задовольняють дві мови: українська та російська, що зумовлено історичними, географічними, соціально-економічними, культурними, національними чинниками.

Загальну мовну ситуацію на території Донецької області можна схарактеризувати як російсько-українську двомовність, оскільки на сьогодні більшість населення послуговується російською. Підтвердженням цього є результати перепису 2001 р. і результати нашого опитування, проведеного на території міст Донеччини у травні 2006-го. За даними перепису 2001 р., українську мову вважають рідною 24,09% загальної кількості населення області, російську мову назвали рідною 74,8% мешканців Донеччини. Щодо нашого дослідження, то на території міст Амвросіївки, Докучаєвська, Єнакієвого, Сніжного, Тореза, Шахтарська українську мову вважають рідною 36,74% загальної кількості опитуваних (7461 ос.), відповідно російську – 63,2% респондентів (див. [1; 3]).

Незважаючи на загальну мовну ситуацію, у якій на території Донецької області і досліджуваних міст домінує російська мова, цікавим постає соціолінгвістичне портретування кожного з названих міст.

Соціолінгвістичний портрет міста

Це детальна характеристика соціуму, тобто груп населення, які мешкають на досліджуваній території за віковими, гендерними, освітніми, професійними, статусними показниками з урахуванням мовних пріоритетів у різних комунікативних ситуаціях (сферах).

Важливими чинниками під час створення соціолінгвістичного портрета міста є: 1) географічний аспект; 2) історія заселення; 3) національний склад; 4) соціальний статус мешканців; 5) співіснування різних колективних і вікових груп; 6) корпоративні інтереси, сфера контактів крупного, середнього, дрібного бізнесу; 7) співвідношення центру і периферії, мовленнєві пріоритети мешканців; 8) мова освіти в місті; 9) освітній рівень: наявність училищ, технікумів, вишів, їхніх філій; 10) відстань від великих міст; 11) інформаційне мовне тло: газети, журнали, радіо, телебачення; 12) розвиток міста; 13) наявність/відсутність поповнення складу населення сезонними робітниками; 14) наявність/відсутність білінгвізму.

Порівняльний аналіз соціолінгвістичного портрета Амвросіївки та Єнакієвого

Амвросіївка (колишня назва *Донецько-Амвросіївка*) – місто районного підпорядкування, районний центр; розташоване у східній частині Донецької області у прикордонній з Росією зоні за 82 км від обласного центру.

Територія міста та його околиць була заселена здавна, ще за доби раннього палеоліту.

У зв'язку з будівництвом Курсько-Харківсько-Азовської залізниці тут 1869 р. виникло пристанційне селище, яке успадкувало назву сусідньої волоської слободи Амвросіївки (тепер с. Благодатне). Проте розвиток селища пов'язаний із заснуванням поблизу нього цементних заводів, що сприяло переселенню до цих місць робітників з різних районів України та Росії.

Проаналізуємо національний склад мешканців досліджуваного міста. За даними переписів можна висновувати, як змінювалось кількісно-відсоткове співвідношення національного складу населення (див. табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка національного складу
мешканців Амвросіївки
за даними переписів 1923 р., 1939 р.

Національність	1923 р.	1939 р.
Усього населення	2885 / 100%	15001 / 100%
Українці	1390 / 48,18	10323 / 68,8
Росіяни	1296 / 44,92	4188 / 27,91
Євреї	-	128 / 0,85
Німці	41 / 1,42	73 / 0,48
Поляки	19 / 0,66	-
Греки	8 / 0,28	64 / 0,42
Татари	-	39 / 0,26
Болгари	3 / 0,1	-
Інші	49 / 1,7	133 / 0,88
Невідомі	79 / 2,74	-

Як видно з переписів 1923 р. і 1939 р., кількість українського населення на підприємствах Амвросіївки зросла більш ніж на 20 відсоткових пунктів. Що ж до росіян, то їхня кількість зменшилась на 17 відсоткових пунктів. Причина – постійні міграційні процеси на території області [1: 264, 266, 268, 270; 3: арк. 7–10].

За даними перепису 2001 р., національний склад на території Амвросіївського району такий: українців – 39 015 осіб (71,0% загальної кількості мешканців району), росіян – 14 401 особа (26,2%), білорусів – 334 особи (0,6%), вірменів – 261 особа (0,5%). Незважаючи на те, що Амвросіївка розташована у прикордонній з Росією зоні, від 1939 р. більшість населення і міста, і району – українці, про це свідчать дані переписів.

Єнакієве (колишні назви *Риково*, *Орджонікідзе*) – місто обласного підпорядкування; розташоване за 50 км на північний схід від Донецька.

Перші населені пункти на території сучасного міста виникли наприкінці XVIII ст.

Розвиткові міста сприяло засноване 1895 р. Російсько-бельгійське металургійне товариство, яке 1897 р. побудувало новий Петровський завод. Це привело до збільшення кількості населення на цій території.

За даними переписів 1923, 1939, 1989, 2001 р. простежимо зміни в національному складі населення Єнакієвого (див. табл. 2).

Таблиця 2

**Динаміка національного складу населення Єнакієвого
за даними переписів 1923, 1939, 1989, 2001 рр.**

Національність	1923 р.	1939 р.	1989 р.	2001 р.
Усього населення	26621 / 100%	88566 / 100%	189078 / 100%	162778 / 100%
Українці	7045 / 26,46	34991 / 39,5	77410 / 40,9	73675 / 45,3
Росіяни	16033 / 60,26	46533 / 52,5	103345 / 54,7	83726 / 51,4
Євреї	2251 / 8,46	3293 / 3,71	967 / 0,5	291 / 0,2
Німці	367 / 1,37	991 / 1,11	-	-
Поляки	386 / 1,44	-	254 / 0,1	-
Греки	13 / 0,05	156 / 0,17	230 / 0,1	-
Татари	43 / 0,16	315 / 0,35	734 / 0,4	-
Болгари	40 / 0,15	-	165 / 0,1	-
Білоруси	-	1049 / 1,18	3414 / 1,3	1777 / 1,1
Вірмени	-	-	341 / 0,2	587 / 0,4
Азербайджанці	-	-	249 / 0,1	366 / 0,2
Молдавани	-	-	429 / 0,2	-
Литовці	-	-	109 / 0,1	-
Цигани	-	-	167 / 0,1	-
Грузини	-	-	134 / 0,1	-
Мордва	-	-	184 / 0,1	-

Єнакієве є одним із трьох міст Донецької області, де серед населення тривалий час переважають росіяни [1: 224, 236, 238; 3: арк. 54; 5.: 17; 6: 15].

Розглянемо динаміку національно-мовного складу населення означених міст (див. табл. 3).

Таблиця 3

Динаміка національно-мовного складу населення Амвросіївки, Єнакієвого (1923, 1926, 2001 та 2006 р. (власне опитування))

Населений пункт	1923 р. укр. / рос., % від заг. к-сті населення	1926 р. укр. / рос., % від заг. к-сті населення	2001 р. укр. / рос., % від заг. к-сті населення	Результати власного дослідж. 2006 р. укр./рос., % від заг. к-сті населення
Амвросіївка	47,60 / 44,47	34,70 / 62,25	43,33 / 54,59	51,70 / 48,30
Єнакієве	26,43 / 60,20	16,86 / 71,54	20,89 / 84,59	14,0 / 86,0

Із наведених даних видно, що тривалий час на території досліджуваних міст домінувала російська мова, виняток – Амвросіївка (дані перепису 1923-го і нашого дослідження) [1: 224, 236, 238, 268, 270; 2: 331, 410, 411, 414, 415, 420, 421, 438; 6: 15,19].

Для адекватного встановлення особливостей соціолінгвістичного портрета досліджуваних міст було продумано модель анкетування, яке проводилось серед учнів шкіл і членів трудових колективів. Кожному опитуваному пропонувалося заповнити лист анкети, до складу якої входило 24 альтернативним способом побудовані запитання про рівень володіння українською мовою, мовні пріоритети, а також «паспортички» – запитання про національність, освітній ценз, характер трудової діяльності.

Мешканцям досліджуваних міст пропонувалося оцінити їхній рівень володіння українською мовою і зазначити сфери соціального життя, в яких вони послуговуються українською мовою: вдома, на роботі, у колі друзів, спонтанно відповідають на вулиці.

В Амвросіївці (загальна кількість респондентів – 1299 осіб) вільно володіють українською мовою 984 особи (75,75%); розуміють, але не розмовляють, – 183 особи (14,08%); мають труднощі в розумінні – 132 особи (10,1%).

У Єнакієвому на питання анкети відповідали 1236 осіб, серед них кількість мовців, які вільно володіють українською мовою, – 690 осіб (55,82%); кількість мовців, які розуміють, але не розмовляють, – 468 осіб (37,86%); респонденти, які мають труднощі в розумінні, – 78 осіб (6,31%).

Ступінь поширення української і російської мов у різних сферах родинно-побутового і суспільного життя наведено в таблиці 4.

Таблиця 4

Сфери поширення та застосовування української та російської мов

Населений пункт	Заг. к-сть респондентів	Вдома укр. / рос., %	На роботі укр. / рос., %	У колі друзів укр. / рос., %
Амвросіївка	1299	593 (45,65) / 700 (53,88)	566 (43,57) / 733 (56,42)	528 (40,64) / 762 (58,66)
Єнакієве	1236	118 (9,54) / 1115 (90,21)	175 (14,15) / 1061 (85,84)	18 (1,45) / 1218 (98,55)

Зауважимо, що незначний відсоток мовців Амвросіївки вдома і в колі друзів спілкуються вірменською мовою. Більшість сфер ужитку в Амвросіївці обслуговує українська мова, у Єнакієвому – російська.

У складеній нами анкеті вміщено запитання про спонтанну відповідь на вулиці, що мало на меті визначити кількість мовців, для яких українська мова є справді рідною (оскільки, за Л. Щербою, це мова мислення).

Результати одержаних відповідей дозволяють проаналізувати їхню динаміку на території досліджуваних міст (див. табл. 5).

Таблиця 5

Кількісні показники спонтанних відповідей респондентів

Місто	Заг. к-сть опитуваних	Спонтанна відповідь українською, %	Спонтанна відповідь російською, %
Амвросіївка	1299	162 / 12,47	1137 / 77,53
Єнакієве	1236	63 / 5,09	1173 / 94,91

Респондентам у досліджуваних містах пропонувалося відповісти на запитання анкети «Якою мовою навчалися в школі?».

В Амвросіївці українською мовою в школі навчалося 435 осіб, або 33,48% від загальної кількості опитуваних, і, відповідно, 864 особи навчалися російською мовою (66,52%).

У Єнакієвому в школах з українською мовою навчання здобули освіту 57 респондентів (4,6%), з російською – 1179 осіб (95,4%).

Ці дані є результатом наявності/відсутності українськомовних шкіл на території міст за радянських часів (див. табл. 6).

Таблиця 6

Навчальні роки	Амвросіївка, кількість укр. шк. / рос. шк.	Єнакієве, кількість укр. шк. / рос. шк.
1946/1947		– / 21 (100%)
1947/1948	4(28,6%) / 10(71,4%)	
1950/1951	5(33,3%) / 11(66,7%)	– / 31 (100%)
1958/1959	3(27,3%) / 8 (72,7%)	2 (5,7%) / 33 (94,3%)
1970/1971	– / 12 (100%)	4 (8,3%) / 44 (91,7%)
1974/1975	– / 12 (100%)	2 (5,3%) / 36 (94,7%)

Динаміка навчання в середній школі українською/російською мовами

З наведених у таблиці 6 даних видно, як поступово зменшувалась кількість українськомовних шкіл на території міст Амвросіївки та Єнакієвого. На кінець 80-х років минулого століття українськомовні школи залишилися лише в сільській місцевості, у 1989 р. на території Донецької області лише 3,2% учнів від загальної кількості дітей шкільного віку навчалися в школах з українською мовою навчання, а 405 учнів було взагалі звільнено від вивчення української мови [7: арк. 8; 8: арк. 9 зв.; 9: арк. 6 зв.; 10: арк. 47 зв.; 11: арк. 75; 12: арк. 4 зв.; 13: арк. 22 зв.; 14: арк. 1–100].

Серед вікової категорії опитуваних 10–19 років, кількість яких дорівнює 347, жоден не назвав українську мову мовою навчання.

Наступне запитання в нашій анкеті «Якою мовою навчалися в вишах?» дало змогу проаналізувати кількісно-відсоткове співвідношення респондентів щодо мови освіти у вищих навчальних закладах (див. табл. 7).

Таблиця 7

Кількісні показники реакцій респондентів на здобуття освіти певною мовою

Місто	Вища освіта українською мовою, ос. / %	Вища освіта російською мовою, ос. / %
Амвросіївка	231 / 41,84	321 / 58,15
Єнакієве	95 / 9,73	455 / 90,27

Варто наголосити, що респонденти, які в анкеті зазначили, що навчалися у вишах українською мовою, за віковим розподілом належать до груп опитуваних 1940–1950 рр. народження, тож можна припустити, що вищу освіту вони здобували в 1960–1970 рр.

Мову навчання дитини завжди вибирали батьки. За радянських часів навчання в Україні здійснювалось або українською, або російською мовою, батьки віддавали перевагу російській, бо саме вона обслуговувала найважливіші сфери суспільного життя. Вибір батьків показував, якій мові в родині віддають перевагу, російськомовною чи україномовною вони бачать свою дитину в майбутньому, за якою мовою майбутнє.

Відповіді на запитання анкети: «Якою мовою, на Вашу думку, повинно відбуватися навчання в школі?», «Якою мовою бажаєте, щоб навчалися в вузах?» дають можливість з'ясувати, наскільки громадяни країни усвідомлюють необхідність знання державної мови.

Серед опитуваних кількість тих, хто бажає, щоб навчання в школах відбувалось українською мовою, в Амвросіївці – 780 осіб (60,05%), у Єнакієвому – 216 осіб (17,4%). Вважають необхідним здійснювати навчання у школах російською мовою в Амвросіївці – 819 осіб (39,95%), у Єнакієвому – 1020 осіб (82,52%).

Щодо мови викладання у вишах, то українську мову підтримують 2554 особи (34,23%): в Амвросіївці 729 осіб (56,12%), у Єнакієвому – 224 особи (18,12%). Російську мову назвали мовою викладання у вишах в Амвросіївці – 570 осіб (43,88%), у Єнакієвому – 1012 осіб (81,88%).

Ці дані свідчать про те, що українська мова серед українськомовного і не українськомовного населення з часом стає престижнішою. У суспільній свідомості поступово підвищується показник її комунікативних якостей і естетичної цінності, спинився процес падіння «лояльності» щодо української мови – посилюється мовно-національна свідомість українців, а також представників інших етносів (цит. за: [2: 66]), що, своєю чергою, привело до збільшення кількості українськомовних шкіл і класів (див. табл. 8).

Таблиця 8

Динаміка кількості українськомовних шкіл в Амвросіївці, Єнакієвому (2007–2010 рр.)

Місто	2007 / 2008 н. р.		2008 / 2009 н. р.		2009 / 2010 н. р.	
	усього шкіл	повністю укр.	усього шкіл	повністю укр.	усього шкіл	повністю укр.
Амвросіївка та район	28	17	27	16	27	16
Єнакієве	34	5	34	5	34	8

Отже, якщо на 1989/1990 навчальний рік на території міст Амвросіївки, Єнакієвого не було жодної українськомовної школи, то з даних таблиці 8 видно, як поступово зростає кількість українськомовних шкіл на території названих міст.

В анкеті респондентам було запропоновано дати відповідь на таке запитання: «Якій мові віддаєте перевагу під час перегляду телепередач?». Питання про вибір мови в засобах масової комунікації вирішується з урахуванням культурно-історичних, соціально-економічних умов та особливостей соціально-демографічного і соціально-лінгвістичного складу аудиторії в кожному окремому випадку.

Поняття «вибір мови у сфері масової комунікації» має два значення: по-перше, це реалізація мовної і національної політики через засоби масової комунікації; по-друге, це рішення кожного окремого слухача або аудиторії загалом про те, якій мові віддавати перевагу під час перегляду телепередач [3: 308].

Отже, дані анкетування засвідчують, що українській мові віддають перевагу під час перегляду телепередач в Амвросіївці – 267 осіб, у Єнакієвому – 147 осіб.

Щодо друкованих засобів масової інформації, то тут спостерігається ще гірша ситуація, оскільки в досліджуваних містах немає місцевих періодичних друкованих видань українською мовою. Усі українськомовні газети на території Амвросіївки, Єнакієвого є передплатними, тож відсоток респондентів, які передплачують українськомовні друковані періодичні видання, становить 1,78% загальної кількості опитуваних.

Здійснене соціолінгвістичне портретування міст Амвросіївки і Єнакієвого крізь призму кількісних і якісних показників виявляє риси, асиметричні загальній мовній ситуації на території Донецької області: в Амвросіївці домінують українська мова, хоча загальне мовне тло області є російсько-українським.

1. Кудрейко І. О. Сучасні вияви і тенденції соціолінгвістичної ситуації в Донеччині / І. Кудрейко // Лінгвістичні студії : [зб. наук. праць / наук. ред. А. Загнітко]. – Донецьк : ДонНУ, 2009. – Вип. 19. – С. 242–245.
2. Куць О. М. Мовна політика в державотворчих процесах України : [навч. посіб.] / О. М. Куць. – Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2004. – 275 с.
3. Кудрейко І. Соціолінгвістичні типи внутрішньомістечкового мовлення: кількісний, якісний аспекти / І. Кудрейко // Лінгвістичні студії : [зб. наук. пр. / наук. ред. А. Загнітко]. – Донецьк : ДонНУ, 2008. – Вип. 16. – С. 303–310.

Використані джерела

1. Итоги сплошной подворной переписи Донецкой губернии (январь, февраль 1923 г.). Т. 4 : Итоги демографической переписи Донбасса. – Харьков : Типо-лито-фотоцинкография Военно-Редакц. Сов. УВО им. Фрунзе, 1923. – 461 с.
2. Всесоюзный перепись людности 1926 року. Т. XIII : Українська соціалістична радянська республіка. Степ. Дніпрянський промисловий підрайон. Гірничий підрайон. Національність. Рідна мова. Вік. Писемність. – Видання ЦСУ Союзу РСР. – М., 1929. – 465 с.
3. Ф. Р – 4249, оп. 1, доп. спр. 12. Сводные таблицы Центрального управления народно-хозяйственного учета Госплана СССР о распределении населения по национальности и родному языку, занятиям и возрасту по итогам Всесоюзной переписи населения в целом по области и г. Сталино (Ф. Д – О, Д – в), 1939 г., 39 л.
4. Итоги Всесоюзной переписи населения 1970 г. Т. IV : Национальный состав населения СССР. [отв. Орехов]. – М. : Статистика, 1973. – 647 с.

5. Национальный состав населения Донецкой области (по данным Всесоюзной переписи населения 1989 г.) // Статистический сборник. – Донецк : Ротапринт упрстат, 1992. – № 4. – 148 с.
6. Національний склад та рідна мова населення Донецької області (за даними Всеукраїнського перепису населення 2001 р.). – Донецьк : Ротапринт, 2003. – 24 с.
7. Ф. Р – 3575 Амвросиевский районный отдел народного образования Донецкой области 1943–1953, 1966–1971–1973–1980, оп. 1, спр. 4 (3). Годовые планы школьной сети 1947–1948 уч. г., 8 арк.
8. Ф. Р – 3575 Амвросиевский районный отдел народного образования Донецкой области 1943–1953, 1966–1971–1973–1980, оп. 1, спр. 11 (3). Годовые планы школьной сети 1950–1951 уч. г., 10 арк.
9. Ф. Р – 3575 Амвросиевский районный отдел народного образования Донецкой области 1943–1953, 1966–1971–1973–1980, оп. 1, спр. 74 (3). Годовые планы школьной сети 1958–1959 уч. г., 7 арк.
10. Ф. Р – 3575 Амвросиевский районный отдел народного образования Донецкой области 1943–1953, 1966–1971–1973–1980, оп. 1, спр. 191 (02/14). Планы развертывания школьной сети на 1971–1972 уч. г., 49 арк.
11. Ф. Р – 6261 Отдел народного образования Енакиевского горсовета 1947–1969, 1971–1974–1975 гг., оп. 1, спр. 7. Статистический отчет о работе школ, численности и итогах приема учащихся на нач. 1950–1951 уч. г., 76 арк.
12. Ф. Р – 6261 Отдел народного образования Енакиевского горсовета 1947–1969, 1971–1974–1975 гг., оп. 1, спр. 45. План развертывания сети начальных, семилетних и средних школ на 1958–1959 уч. г., 7 арк.
13. Р – 6261 Отдел народного образования Енакиевского горсовета 1947–1969, 1971–1974–1975 гг., оп. 1, спр. 125. Фактическая сеть школ на 1971–1972 уч. г., 25 арк.
14. Ф. Р – 6261 Отдел народного образования Енакиевского горсовета 1947–1969, 1971–1974–1975 гг., оп. 1, спр. 170. Годовые статистические отчеты отдела народного образования и школ на 1974–1975 уч. г., 109 арк.

SOCIOLINGUISTIC PORTRAIT OF TOWNS AMVROSIEVKA AND YENAKIEVO: COMPARATIVE ANALYSIS

Iryna Kudreyko

*Donetsk National University,
vul. Universitetska, 24, 83055, Donetsk, Ukraine
kudreyko@mail.ru*

Language situation in the Eastern Ukraine has been viewed through the example of towns Amvrosievka and Yenakievo. Structural elements in the content of the notion «sociolinguistic portrait» have been singled out so that two cities named above could be compared. Based on the censuses of 1923, 1939, 1989, 2001 and surveys among schoolchildren and employed individuals it has been concluded that the Ukrainian language is becoming more prestigious among Ukrainian and non-Ukrainian speakers. The functions of the Ukrainian language are influenced by the absence of the Ukrainian-language mass media on the territory of Amvrosievka and Yenakievo.

Key words: sociolinguistic portrait of town, Amvrosievka, Yenakievo, national population structure, language situation.

**СОЦИОЛИНГВИСТИЧЕСКИЙ ПОРТРЕТ ГОРОДОВ
АМВРОСИЕВКИ И ЕНАКИЕВО:
СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ****Ирина Кудрейко**

*Донецкий национальный университет
ул. Университетская, 24, г. Донецк, 83001, Украина
kudreyko@mail.ru*

На примере городов Амвросиевка и Енакиево рассмотрена языковая ситуация на Восточной Украине. Выделены структурные элементы в содержании понятия «социолингвистический портрет», по этим признакам сравниваются два города. По результатам переписи 1923, 1939, 1989, 2001 гг. и анкетирования, проведенного среди учеников школ и членов трудовых коллективов, сделан вывод, что украинский язык среди украиноязычного и неукраиноязычного населения становится более престижным. На функции украинского языка влияет отсутствие украиноязычных СМИ на территории Амвросиевки и Енакиево.

Ключевые слова: социолингвистический портрет города, Амвросиевка, Енакиево, национальный состав населения, языковая ситуация.

Стаття надійшла до редколегії 21.10.2011
Прийнята до друку 31.10.2011